

Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University Nagpur
Winter Examination 2022

Yashoda Girls' Arts & Commerce College

Sneh Nagar, Wardha Road, Nagpur 440015

DEPARTMENT OF HISTORY

Bachelor of Arts (B. A.) Second Year Semester Three

(HISTORY OF INDIA 1764 TO 1885)

(Time: Three Hours)

(Maximum Marks: 80)

Note: 1. All questions are compulsory. 2. All questions carry equal marks.

(मराठी माध्यम)

1. दुहेरी शासन पद्धतीचे गुण व दोष स्पष्ट करा. (गुण 16)
किंवा
कायमधारा पद्धतीचे गुण आणि दोष स्पष्ट करा. (गुण 16)
2. लॉर्ड लिटन याचे अंतर्गत प्रशासकीय धोरण स्पष्ट करा. (गुण 16)
किंवा
लॉर्ड रिपन याचे अंतर्गत प्रशासकीय धोरण स्पष्ट करा. (गुण 16)
3. अ) १८५७ च्या उठावाचे तत्कालीन कारण लिहा. (गुण 8)
ब) आर्य समाज – टिपण लिहा
किंवा
क) प्रार्थना समाज – टिपण लिहा. (गुण 8)
ड) महात्मा फुले यांचे अस्पृश्यता निवारणाचे कार्य स्पष्ट करा. (गुण 8)
4. अ) बक्सारच्या लढाईचे परिणाम स्पष्ट करा. (गुण 8)
ब) तैनाती फौज पद्धतीचे दोष स्पष्ट करा. (गुण 8)
किंवा
क) तैनाती पद्धतीचे गुण स्पष्ट करा. (गुण 8)
ड) अलाहाबाद तहाच्या अटी स्पष्ट करा. (गुण 8)
5. योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा. (प्रत्येकी 1 गुण)
 1. अलाहाबादचा तह ----- या लढाईनंतर झाला.
(प्लासी, बक्सार, पानिपत)

- II. दुहेरी शासन पद्धती ----- याने सुरु केली.
(रॉबर्ट क्लाइव्ह, लॉर्ड कॉर्नवॉलीस, लॉर्ड वेलस्ली)
- III. कायमधारा पद्धती ----- याने सुरु केली.
(रॉबर्ट क्लाइव्ह, लॉर्ड कॉर्नवॉलीस, लॉर्ड वेलस्ली)
- IV. तैनाती फौज पद्धती ----- याने सुरु केली.
(रॉबर्ट क्लाइव्ह, लॉर्ड कॉर्नवॉलीस, लॉर्ड वेलस्ली)
- V. भारतीय संस्थानांचे विलीनीकरण ----- याने सुरु केले.
(रॉबर्ट क्लाइव्ह, लॉर्ड कॉर्नवॉलीस, लॉर्ड डलहौसी)
- VI. ----- यांनी जगदीशपूर येथे १८५७ च्या उठावाचे नेतृत्व केले.
(कुवरसिंग, राणी लक्ष्मीबाई, नानासाहेब पेशवा)
- VII. राजा राम मोहन रॉय यांनी ----- समाजाची केली.
(आर्य, प्रार्थना, ब्राह्मो)
- VIII. दादोबा पाडुरंग तर्खडकर यांनी ----- समाजाची स्थापना केली.
(आर्य, प्रार्थना, ब्राह्मो)
- IX. स्वामी दयानंद सरस्वती यांनी ----- समाजाची स्थापना केली.
(आर्य, प्रार्थना, ब्राह्मो)
- X. महात्मा फुले यांनी ----- समाजाची स्थापना केली.
(आर्य, प्रार्थना, सत्यशोधक)
- XI. सिव्हील सर्विस कायदा----- याने पारित केला.
(लॉर्ड रिपन, लॉर्ड लिटन, लॉर्ड कर्झन)
- XII. ----- याला भारतीय स्वराज्य संस्थेचा जनक असे म्हणतात.
(लॉर्ड रिपन, लॉर्ड लिटन, लॉर्ड कर्झन)
- XIII. भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेसचे पहिले अधिवेशन इ. स. ----- मध्ये आयोजित करण्यात आले.
(१८८०, १८८५, १८९०)
- XIV. आर्थिक निसरणाचा सिद्धांत ----- यांनी मांडला.
(दादाभाई नौरोजी, बद्रुद्दीन तय्यबजी, रमेशचंद्र दत्त)
- XV. लोकहितवादी यांची शतपत्रे ----- या वृत्तपत्रात प्रसिद्ध झाली.
(केसरी, मराठा, सुधारक)
- XVI. वंदे मातरम हे गीत -----यांनी लिहिले.
(बंकिमचंद्र चटर्जी, रवीन्द्रनाथ टागोर, राजा राम मोहन रॉय)

Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University Nagpur
Winter Examination 2022

Yashoda Girls' Arts & Commerce College
Sneh Nagar, Wardha Road, Nagpur 440015

DEPARTMENT OF HISTORY

Bachelor of Arts (B. A.) Second Year Semester Three
(HISTORY OF INDIA 1764 TO 1885)

(Time: Three Hours)

(Maximum Marks: 80)

Note: 1. All questions are compulsory. 2. All questions carry equal marks.

(हिंदी माध्यम)

1. द्वैध शासन प्रणाली के गुण तथा दोष स्पष्ट किजीये. (गुण 16)
अथवा
स्थायी बंदोबस्त पद्धती के गुण तथा दोष स्पष्ट किजीये. (गुण 16)
2. लॉर्ड लिटन की अंतर्गत प्रशासकीय नीती स्पष्ट किजीये. (गुण 16)
अथवा
लॉर्ड रिपन की अंतर्गत प्रशासकीय नीती स्पष्ट किजीये. (गुण 16)
3. अ) १८५७ के विद्रोह का तत्कालीन कारण लिखीये. (गुण 8)
ब) आर्य समाज – टिप्पणी लिखीये. (गुण 8)
अथवा
क) प्रार्थना समाज – टिप्पणी लिखीये. (गुण 8)
ड) महात्मा फुले का अस्पृश्यता निवारण कार्य स्पष्ट किजीये. (गुण 8)
4. अ) बक्सर की लढाई के परिणाम स्पष्ट किजीये. (गुण 8)
ब) सहाय्यक संधी के दोष स्पष्ट किजीये. (गुण 8)
अथवा
क) सहाय्यक संधी के गुण स्पष्ट किजीये. (गुण 8)
ड) ईलाहाबाद संधी की शर्ते स्पष्ट किजीये. (गुण 8)
5. योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा. (प्रत्येकी 1 गुण)
 1. ईलाहाबाद की ----- इस लढाई के बाद हुई.
(प्लासी, बक्सर, पानिपत)

- II. द्वैध शासन प्रणाली ----- इसने शुरू की थी.
(रॉबर्ट क्लाइव्ह, लॉर्ड कॉर्नवॉलीस, लॉर्ड वेलस्ली)
- III. स्थायी बंदोबस्त पद्धती ----- इसने शुरू की थी.
(रॉबर्ट क्लाइव्ह, लॉर्ड कॉर्नवॉलीस, लॉर्ड वेलस्ली)
- IV. सहाय्यक संधी पद्धती ----- इसने शुरू की थी.
(रॉबर्ट क्लाइव्ह, लॉर्ड कॉर्नवॉलीस, लॉर्ड वेलस्ली)
- V. भारतीय संस्थानों का विलीनीकरण ----- इसने शुरू किया था.
(रॉबर्ट क्लाइव्ह, लॉर्ड कॉर्नवॉलीस, लॉर्ड डलहौसी)
- VI. ----- इन्होंने जगदीशपूर में १८५७ के विद्रोह का नेतृत्व किया था.
(कुवरसिंग, राणी लक्ष्मीबाई, नानासाहेब पेशवा)
- VII. राजा राम मोहन रॉय इन्होंने ----- समाज की स्थापना की थी.
(आर्य, प्रार्थना, ब्राह्मो)
- VIII. दादोबा पाडुरंग तर्खडकर इन्होंने ----- समाज की स्थापना की थी.
(आर्य, प्रार्थना, ब्राह्मो)
- IX. स्वामी दयानंद सरस्वती इन्होंने ----- समाज की स्थापना की थी.
(आर्य, प्रार्थना, ब्राह्मो)
- X. महात्मा फुले इन्होंने ----- समाज की स्थापना की थी.
(आर्य, प्रार्थना, सत्यशोधक)
- XI. सिव्हील सर्विस बिल ----- इन्होंने पास किया था.
(लॉर्ड रिपन, लॉर्ड लिटन, लॉर्ड कर्जन)
- XII. ----- इन्हे भारतीय स्वराज्य संस्था का जनक ऐसा कहा जाता है.
(लॉर्ड रिपन, लॉर्ड लिटन, लॉर्ड कर्जन)
- XIII. भारतीय राष्ट्रीय कांग्रेस का प्रथम अधिवेशन इ. स. ----- में आयोजित किया था.
(१८८०, १८८५, १८९०)
- XIV. आर्थिक निसरण का सिद्धांत ----- इन्होंने प्रतिपादित किया था.
(दादाभाई नौरोजी, बद्रुद्दीन तय्यबजी, रमेशचंद्र दत्त)
- XV. लोकहितवादी इनके शतपत्रे ----- इस वृत्तपत्र में प्रकाशित हुये थे.
(केसरी, मराठा, सुधारक)
- XVI. वंदे मातरम यह गीत ----- इन्होंने लिखा था.
(बंकिमचंद्र चटर्जी, रवीन्द्रनाथ टागोर, राजा राम मोहन रॉय)
